

Hertenhouderij in de wereld, Europa en Nederland

Door Dr. Paul Audenaerde, DMV, Oud-Voorzitter van ABEC (Belgische Vereniging van Hertenhouders) en oud-voorzitter van FEDFA (Europese Confederatie van hertenhoudersverenigingen)

Hertenhouderij in de wereld

Sedert >50 jaar worden wereldwijd herten op boerderijen gehouden, hoofdzakelijk voor de productie van hertenvlees. Ongeveer terzelfdertijd werden in de vroege jaren 1970 in Schotland en in Nieuw-Zeeland herten uit het wild gevangen en tam gemaakt. Technieken werden ontwikkeld hoe deze diersoorten (hoofdzakelijk edelherten, damherten en wapiti's) te houden en uit te baten.

Intussen bestaan hertenboerderijen in Europa, Noord- en Zuid-Amerika, Australië en Nieuw-Zeeland, Rusland, Azië (oa. Mongolië en China), ...

Hertenhouderij in Europa

In gans Europa worden herten gehouden als productiedier of door hobbymatige liefhebbers. Het volstaat de website van FEDFA (Europese confederatie van Europese hertenhoudersverenigingen) om te zien hoe algemeen de agrarische hertenhouderijen in Europa verbreid zijn. Overigens zijn herten in Europa een inheemse groep van diersoorten: zeker het edelhert, en sedert een paar duizend jaar ook het damhert, komen in gans Europa ook in het wild voor.

Hertenhouderij in Nederland

In Nederland worden in enkele omheinde natuurparken herten gehouden: de Oostvaardersplassen, de Veluwe, de Amsterdamse Waterleidingduinen, ...

Sedert enkele tot vele eeuwen worden in Nederland in meestal gemeentelijke hertenkampen veelal damherten, maar soms ook edelherten en sika's gehouden. De Koekamp in Den Haag (17de eeuw) en Domain Elswout (1812) nabij Overveen (Noord-Holland) zijn de oudste. In de vroege 19de eeuw kwamen daar oa. bij: Fogelsangh State (Veenklooster) en Haarlemmerhout (Haarlem).

In de vroege jaren 1980 werd dan in Joppe (Gelderland) het eerste op agrarische lijst geschoeide hertenbedrijf opgericht door de familie Garssen. In de volgende decennia kwamen daar een paar tientallen bedrijven bij.

In de buitenwijken van steden en dorpen in Nederland zijn een paar duizend hobbymatige hertenhouderijen actief, met meestal damherten, soms ook edelherten of sika's.

In Nederland is de productie van hertenvlees veruit de overwegende doelstelling van de professionele hertenhouderijen. Deze doelstelling beantwoordt aan een klaarlijkkelijke vraag vanuit het consumentenpubliek.

Qua veiligheid zijn herten niet de oorzaak van meer ongevallen dan andere landbouwdieren zoals rundvee, paarden en schapen, wel integendeel. Hertenhouders weten dat zij met hun herten in hun

brontseizoen met voorzichtigheid moeten omgaan. Wanneer herten onverhoopt ontsnappen, zijn zij niet méér de oorzaak van ongevallen dan wanneer andere nutsdieren of gezelschapsdieren op het openbaar domein terechtkomen.

Referenties:

1. City archives Den Hague.
2. H.M.J. Tromp, *Elswout te Overveen*, Zeist 1983.
3. E. van der Crujisen, Voorzitter Vereniging van Nederlandse Hertenhouders, persoonlijke communicatie.
4. A. Timmerman, secretaresse van Vereniging van Nederlandse Hertenhouders, persoonlijke communicatie.
5. J.S.H. Gieskes, *De koekamp en de toekomst*, 2016.
6. Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Min. Van Opvoeding, Culture and Science, *Historische hertenkampen*, 2016.
7. M. Snijdelaar, E. van Klink, *Hertenhouderij, een verkenning*, Expertisecentrum LNV, 2002.
8. www.fedfa.com
9. Fletcher J., *The Management of Enclosed and Domesticated Deer*, 2022, ISBN 978-3-031-05385-3.